

U J K Ö N Y V E K

Molnár Béla: Kassa orvosi története. Kassa. 1944. A Magyar Tudományos Akadémia támogatásával. 398 lap.

A kassai születésű szerző könyvében szülővárosa orvostörténeti anyagának egy részét dolgozta fel. Néhai Pogrányi-Nagy Géza kassai városi tisztii főorvos hozzákezdett Kassa egészségügyét tárgyaló munka megírásához, de korai halála megakadályozta annak befejezésében. Hátrahagyott kézírata foglalkozott a város egészségügyi rendeleteivel, a gyógyszerészekkel, a bábákkal, a járványokkal, a himlőoltással, a kórházakkal, az egészségügyi intézményekkel, az egyesületek és temetők történetével, de nem dolgozta fel Kassa kiváló orvosainak életrajzát. A kéziratban maradt munka adatait Magyar-Kossa Gyula közölte *Magyar orvosi emlékek* c. munkájában. A szerző megírta a kassai orvosok, a sebészek és fürdősök összefüggő történetét, azonkívül valamennyi kassai orvos életrajzát tekintet nélkül arra, hogy csupán Kassán születtek vagy csak Kassán működtek. Könyvébe felvette olyan dolgozatait is, amelyek különböző helyeken már jelentek és amelyek szorosan nem tartoznak a város orvosi történetéhez. A szerző munkája előszavában ígéri, hogy Pogrányi-Nagy eredeti kéziratát később sajtó alá rendezi és kiadja. Kassa jelentős és gazdag orvosi múltja meg is érdemli, hogy alapos és kimerítő munka foglalkozzék vele.

A könyv elsősorban a városi levéltár iratanyagának felhasználásával készült és ez a tény maga a szerző szorgalmának legnagyobb dicsérete. A szerző irodalmi adatokat is használt. Igazán kár, hogy egyes levéltári adatoknál nem közölte az iratok levéltári számát, hogy az irodalmi adatok felhasználásánál meg-

elégedett a mű szerzőjének, a könyv címének és kötetének megjelölésével. Igaz ugyan, hogy az előszóban megemlítette, hogy ezzel a könyv olvashatóságát akarta megkönnyíteni. Ennek ellenére a könyv a hasonló hazai városi orvostörténeti munkák közül a legteljesebb és a legterjedelmesebb. Ha majd a Pogrányi-Nagy által megírt rész is megjelenik, valóban büszke lehet rá mind Kassa, mind pedig a magyar orvostörténetírás.

Alapos forrástanulmányok alapján készült életrajzai értéket jelentenek az orvosi életrajzokkal foglalkozóknak, kortörténeti szempontból értékesek az egyes fejezetekben közölt bőséges betűszerinti idézetek. A borbélysebészekkel, a fürdősebészekkel és fürdőkkel foglalkozó fejezetek adatai, Kereszturi Borbély Istóknak közölt feljegyzései és rendelvényei, a borbélysebészok 1754-ben jóváhagyott céhszabályainak közölt szövege: mind értékes anyagot jelentenek egy, majd talán a bővebb esztendőben megírandó a hazai orvostörténetet tárgyaló munka számára. A könyvet élvezettel olvashatja orvosi műtünk emlékei iránt érdeklődő nem orvostörténész is, mert a szerző gördülékeny előadásmódja és élvezetes nyelve ezt lehetővé teszi.

A Kassa orvosi történetével foglalkozó könyv kétségtelenül nyereséget jelent a hazai városi orvostörténeti irodalom számára, amely minőségi szempontból jelentős, de mennyiségi szempontból annál kevésbé az. Hiszünk azonban, hogy a hazai orvostörténettel foglalkozók e könyv szerzőjéhez hasonló buzgalommal és hozzáértéssel helyreépítjék az eddig mutatkozó hiányokat.

CSAJKÁS BÓDOG

